

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2024

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii).

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul muncii
și protecției sociale

Alexei Buzu

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**
pentru modificarea unor acte normative
(accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta Lege transpune parțial (transpune art. 3 alin. (1) și (2), art. 4 alin. (1) lit. a), art. 8 alin. (1) și art. 12 alin. (1) și (2)) Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373 din 21 decembrie 2004”.

Articolul I. – Articolul 6 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 122-124, art. 195) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) protecție împotriva discriminării în accesarea de bunuri și servicii și în furnizarea de bunuri și servicii;”.

Articolul II. – Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 47-50, art. 200), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Se introduce clauza de armonizare:

„Prezenta lege transpune Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373 din 21 decembrie 2004 și transpune parțial Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă (reformă), CELEX: 32006L0054, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 204 din 26 iulie 2007”.

2. Pe tot parcursul textului, cuvintele „acțiuni afirmative”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „măsuri pozitive”, la forma gramaticală corespunzătoare.

3. La articolul 2:

1) noțiunea „*acțiuni afirmative*” se substituie cu noțiunea „*măsuri pozitive*” cu următorul cuprins:

„*măsuri pozitive* – acțiuni speciale provizorii luate până la asigurarea deplinei egalități și care au menirea să prevină sau să compenseze dezavantajele legate de sex în vederea asigurării în practică a unei depline egalități între bărbați și femei”;

2) la noțiunea „*egalitate între femei și bărbați*”, cuvintele „*tratate egală a*” se substituie cu cuvintele „*tratament egal al*”;

3) după noțiunea „*egalitate între femei și bărbați*” se completează cu noțiunea „*tratament egal al femeilor și bărbaților*” cu următorul cuprins:

„*tratament egal al femeilor și bărbaților* – neadmiterea oricărei situații de discriminare directă sau indirectă pe criterii de sex, inclusiv a tratamentului mai puțin favorabil al femeii pe motive de sarcină și maternitate”.

4. La articolul 12¹:

1) se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Persoana care furnizează bunuri și servicii în sensul alin. (1) beneficiază de libertatea individuală de a alege un cocontractant, cu condiția ca alegerea cocontractantului să nu se bazeze pe sexul celui interesat/celei interesate”;

2) alineatul (2), se completează cu enunțul: „Pentru asigurarea egalității între bărbați și femei sunt admise măsuri pozitive”.

5. La articolul 19, alineatul (3) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) asigurarea tratamentului egal al femeilor și bărbaților privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii”.

6. La articolul 20, alineatul (1) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) asigurarea tratamentului egal al femeilor și bărbaților privind accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului și prin furnizarea acestora”.

7. Se completează cu articolul 20¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 20¹**. Reglementări speciale pentru persoanele juridice de drept privat

(1) Persoanele juridice de drept privat pot desemna în cadrul entității unitatea gender cu atribuții în domeniul asigurării egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați.

(2) Unitatea gender din cadrul persoanelor juridice de drept privat, în cazul în care a fost desemnată, deține următoarele atribuții:

a) analizează contextul de apariție și evoluție a fenomenului de discriminare în bază de sex, precum și nerespectarea egalității de șanse și tratamentului egal între femei și bărbați în cadrul entității și recomandă soluții;

b) formulează recomandări/observații/proponeri în vederea prevenirii /gestionării/remedierii contextului de risc care ar putea conduce la încălcarea egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați cu respectarea principiului confidențialității;

c) propune măsuri privind asigurarea egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați, evaluează impactul acestora asupra femeilor și a bărbaților;

d) elaborează planuri de acțiune privind implementarea principiului egalității între femei și bărbați în care să fie cuprinse cel puțin: măsuri active de promovare a egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și eliminarea discriminării directe și indirecte după criteriul de sex, măsuri privind prevenirea și combaterea încălcării demnității în muncă după criteriul de sex la locul de muncă, măsuri privind egalitatea de tratament în ceea ce privește remunerarea, promovarea în funcții și ocuparea funcțiilor de conducere;

e) elaborează, fundamentează și evaluează implementarea programelor/proiectelor la locul de muncă în domeniul egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați;

f) acordă consultanță de specialitate la locul de muncă pentru aplicarea prevederilor legislației naționale și a Uniunii Europene în domeniul egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați.

(3) Persoanele juridice de drept privat promovează politici interne pentru combaterea discriminării pe criterii de sex în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii și asigură egalitatea de șanse și de tratament egal al femeilor și al bărbaților privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii”.

8. Articolul 21² va avea următorul cuprins:

„21². Depunerea plângerilor

Persoanele supuse formelor discriminării după criteriul de sex au dreptul să reclame în scris cazurile la autoritățile cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității, în modul prevăzut de Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.”

9. Articolul 24¹ se abrogă.

Articolul III. – Clauza de armonizare a Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 103, art. 355), cu modificările ulterioare, se completează cu următorul text: „și Directivei 2004/113 CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri

și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L373/37 din 21 decembrie 2004”.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

La baza proiectului de lege propus spre examinare sunt prevederile Directivei 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii (în continuare Directiva 2004/113CE).

Concomitent, cu susținerea partenerilor de dezvoltare a fost elaborată Nota analitică „Mecanismele de transpunere a Directivei 2004/113/UE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii în legislația Republicii Moldova”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Conform publicației „The Global Gender Gap Report”, pentru anul 2023, indexul general la nivel Global pentru Republica Moldova este de 0.788, același scor fiind înregistrat și în anul 2022. Tendința generală este descreșterea în domeniile *sănătate și supraviețuire* (0.980/0.977) și *împuternicirea politică* (0.412/0.314), cu o creștere în domeniul *participare economică și oportunități* (0.766/0.863) și păstrarea poziției pentru domeniul *nivelul de educație* (0.996/0.996).

Discriminarea pe criterii de sex, hărțuirea, inclusiv hărțuirea sexuală, are loc și în domenii care nu țin de piața muncii. Problemele sunt vizibile în special în domeniul accesului la bunuri și servicii și al furnizării de bunuri și servicii, constituind o piedică în calea integrării totale și cu succes a bărbaților și femeilor în viața economică și socială.

Directiva 2004/113/CE urmărește să pună în aplicare egalitatea de tratament între bărbați și femei, în vederea extinderii principiului egalității de tratament dincolo de sfera pieței muncii și a vieții profesionale la alte domenii ale vieții de zi cu zi. Acest act stabilește un cadru pentru combaterea oricărei discriminări de gen în accesul și furnizarea de bunuri și servicii, atât în sectorul public, cât și în cel privat. Prevederile Directivei vizează aplicabilitatea asupra bunurilor și serviciilor oferite publicului, indiferent de persoanele vizate (adică indiferent de circumstanțele personale ale beneficiarului serviciului) și care sunt oferite în afara sferei private și familiale. Termenul „servicii” indică serviciile furnizate în schimbul unei remunerații și nu se aplică nici conținutului media sau reclamei, nici educației.

Pornind de la faptul că dezideratul de integrare europeană are la bază și asigurarea principiului egalității de șanse între femei și bărbați, fete și băieți, aceasta devine un obiectiv național pentru Republica Moldova, fiind parte a agendei de europenizare și de dezvoltare strategică pe termen lung. Pentru atingerea standardelor europene în domeniul asigurării egalității de șanse este necesară ajustarea legislației naționale la aquis-ul comunitar și transpunerea în legislația națională a directivelor UE în domeniul egalității de șanse printre care Directiva 2004/113/CE de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.

Armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene cu privire la aplicarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii constituie unul dintre angajamentele asumate de Republica Moldova în contextul aderării la UE.

Până în prezent, Republica Moldova a transpus parțial prevederile Directivei nominalizate, iar în acest context se impune referința către Legea nr. 305/2016 pentru completarea unor acte legislative, prin care au fost operate modificări la Legea sindicatelor nr. 1129/2000, Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați și Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări.

Totodată, prevederile Directivei sunt compatibile inclusiv datorită existenței prevederilor naționale care pot fi aplicabile situațiilor specifice Directivei 2004/113/CE, inclusiv în cazurile de protecție a drepturilor.

În contextul implementării Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană și transpunerii definitive a normei europene, în anul 2023 a fost inițiat procesul de analiză a necesităților de transpunere totală a acestei Directive.

Ca finalitate urmărită, prin acest exercițiu se va fortifica cadrul normativ prin care:

- 1) Este minimizată sau nu există discriminare directă sau indirectă între bărbați și femei în ceea ce privește prețurile, condițiile de vânzare, accesul la produse sau servicii, inclusiv în domenii precum asigurările, serviciile financiare, imobiliare sau de sănătate.
- 2) Bărbații și femeile beneficiază de aceleași condiții și prețuri în ceea ce privește produsele și serviciile oferite pe piață.
- 3) Consumatorii sunt protejați împotriva discriminării de gen și să le fie asigurate drepturile în accesul la bunuri și servicii.
- 4) Percepțiile sunt schimbate, iar bărbații și femeile au drepturi și oportunități egale în accesul la bunuri și servicii.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Modificările propuse rezidă din necesitatea asigurării coordonării măsurilor ce se impun în vederea armonizării cadrului legislativ național la legislația Europeană. Temei este acordul de asociere între Republica Moldova și UE. Astfel, elaborarea proiectului de lege nominalizat, este aferentă procesului de aderare europeană și implementării Acordului de asociere cu Uniunea Europeană.

Armonizarea a fost realizată în corespundere cu prevederile Directivei 2004/113/CE, fiind utilizată practica țărilor europene de transpunere a acestei Directive.

Conform procedurilor, a fost elaborat tabelul de concordanță care determină prevederile Directivei, cadrul normativ național pe domeniul vizat, identifică actele normative naționale care urmează a fi modificate și conține propunerile de modificare pentru a asigura compatibilitatea totală a acestora.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene în materie de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii prin modificarea unor legi.

Prioritate a constituit consolidarea cadrului normativ în vederea asigurării principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, care nemijlocit va contribui la eliminarea discriminării directe sau indirecte între bărbați și femei în ceea ce privește prețurile, condițiile de vânzare, accesul la produse sau servicii.

În vederea ajustării cadrului normativ conex, precum și pentru evitarea apariției unor neconcordanțe între prevederile actelor normative ce vizează aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, în dispozițiile proiectului de lege au fost incluse modificări în următoarele acte normative:

- 1) Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor;
- 2) Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați;
- 3) Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității prin modificarea clauzei de armonizare în privința transpunerii Directivei 2004/113CE.

Modificările sunt orientate spre îmbunătățirea cadrului legislativ existent asigurării aplicării principiului egalității de tratament între femei și bărbați, în special, au fost:

- definite noțiunile *măsuri pozitive* și *tratament egal al femeilor*;
- îmbunătățit mecanismul de protecție a aplicării principiului egalității între femei și bărbați;
- atribuite competențe autorităților publice în vederea asigurării tratamentului egal a femeilor și bărbaților privind accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului și prin furnizarea acestora.
- atribuite anumite drepturi în materie persoanele juridice de drept de asigurare a egalității de șanse și de tratament egal al bărbaților și femeilor, inclusiv în în accesarea de bunuri și servicii pentru privat, etc.

Prin modificările propuse pentru Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor este asigurat dreptul consumatorului la protecție împotriva discriminării în accesarea de bunuri și servicii și în

furnizarea de bunuri și servicii.

De asemenea, în preambulul Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, dar și Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității a fost introdusă clauza de armonizare cu Directiva 2004/113CE.

Întru consolidarea organismelor de promovare a egalității de gen au fost propuse un șir de modificări ale Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, al cărui scop este asigurarea exercitării drepturilor lor egale de către femei și bărbați în sfera politică, economică, socială, culturală, în alte sfere ale vieții, drepturi garantate de Constituția Republicii Moldova, în vederea prevenirii și eliminării tuturor formelor de discriminare după criteriul de sex.

Propunerile de modificare ale Legii nr. 5/2006 atribuite transunerii Directivei 2004/113CE vor garanta implicarea sectorului public în egală măsură cu cel privat în asigurarea egalității de șanse, dar și a tratamentului egal între femei și bărbați, inclusiv în accesarea/furnizarea de bunuri și servicii.

În această privință, este necesar de atras atenția și asupra faptului că angajamentul asumat de stat de a combate efectiv discriminarea pe criteriu de sex poate fi realizat doar prin punerea în aplicare a unui cadru normativ uniform și coerent, care să asigure ca obligația de examinare și soluționare a cazurilor de discriminare, inclusiv pe criteriu de sex, să fie realizată doar de autoritățile competente instituite în acest scop, or în prezent această funcție este stabilită prin Legea nr. 121/2012 Consiliului și instanțelor de judecată.

Totodată, activitatea pe segmentul de protecție împotriva discriminării, prin examinarea și soluționarea plângerilor referitoare la presupuse fapte de discriminare pe orice criteriu, inclusiv sex, urmează să fie exercitată doar de Consiliul pentru egalitate, alte autorități publice și instanțele de judecată, în conformitate cu procedurile prevăzute de legea prenotată.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de lege nu instituie norme care implică cheltuieli financiare bugetare suplimentare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

La moment este imposibil de menționa actele normative ce necesită a fi elaborate pentru implementarea prevederilor proiectului.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale <https://social.gov.md>, la directoriul Transparența decizională, a fost plasat Anunțul privind inițierea procedurii de elaborare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii), care poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/10778.

Nota analitică și Tabelul de concordanță a fost consultat cu membrii Grupului de lucru 19 ”Politica socială și ocuparea forței de muncă” pentru asigurarea implementării Mecanismului de coordonare a procesului de integrare europeană a Republicii Moldova, condus de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, via email.

În calitate de membri ai Grupului de lucru 19 sunt următoarele autorități/instituții: Parlamentul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Justiției, Casa Națională de Asigurări Sociale, Biroul Național de Statistică, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, etc.

Consultarea membrilor Grupului de lucru nr.19 a fost precedată de prezentarea publică a notei analitice și a propunerilor de modificare a legislației. Evenimentul a avut loc la 13 iunie 2023. La consultarea publică au participat reprezentanți ai: Ministerului Justiției, Centrului de armonizare a legislației - Cancelaria de Stat, Consiliul pentru egalitate, Comisia națională a pieței financiare și sectorul necomercial. Proiectul inițial a fost consultat suplimentar cu Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova și a fost îmbunătățit corespunzător propunerilor.

În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea

elaborării actelor normative, proiectul de lege, nota informativă și tabelul de concordanță au fost plasate pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale www.social.gov.md, rubrica Transparența/Anunțuri privind consultările publice, precum și pe portalul guvernamental (www.particip.gov.md).

Proiectul a fost consultat primar și repetat cu: Cancelaria de Stat, Ministerul Apărării, Ministerul Educației și Cercetării, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Culturii, Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății, Ministerul Finanțelor, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii Și Industriei Alimentare, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Banca Națională a Moldovei, Centrul Național Anticorupție, Comisia Națională a Pieții financiare, Avocatul Poporului, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea produselor Nealimentare și protecția Consumatorilor, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Biroul Național de Statistică, Casa Națională de Asigurări Sociale, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al Universității de Stat din Moldova, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Consiliul pentru egalitate, Asociația Keystone Moldova, Asociația femeilor antreprenoare din Moldova, Centrul pentru parteneriate de dezvoltare.

Obiecțiile și propunerile parvenite în cadrul procedurilor de avizare au fost incluse în Tabelul de sinteză, iar proiectul a fost ajustat corespunzător.

8. Constatările expertizei anticorupție

Constatările expertizei anticorupție au fost expuse în avizul Centrului Național Anticorupție nr. 06/2/2162 din 12.02.2024, prin care a fost constatat că prevederile proiectului sunt conforme interesului public, nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului și nu conțin factori de risc capabili să genereze apariția riscurilor de corupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege a fost supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de armonizare a legislației. Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, proiectul național a fost revizuit potrivit obiecțiilor și observațiilor expuse în constatări.

10. Constatările expertizei juridice

Concluziile expertizei Ministerului Justiției privind compatibilitatea proiectului cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă au fost integrate în conținutul proiectului, corespunzător avizului acestui minister.

11. Constatările altor expertize

În bază Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019 a fost elaborată Analiza impactului de reglementare. Analiza Impactului de Reglementare la proiectul de lege nominalizat a fost discutată în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 5 septembrie 2023. Proiectul a fost susținut cu majoritatea de voturi.

Secretară de stat

Felicia BECHTOLDT

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) după prima avizare la proiectul hotărârii Guvernului *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)*

Nr.	Participantul la avizare (expertizare/consultare publică)	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
1)	Ministerul Apărării (nr. 11/78 din 22.01.2024)	Lipsă de propuneri și obiecții	
2)	Ministerul Educației și Cercetării (07-09/1092 din 15.02.2024)	Lipsă de obiecții și propuneri	
3)	Ministerul Afacerilor Externe (nr. DI/3/041.1-650 din 19.01.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri	
4)	Ministerul Culturii (nr. 05-09/178 din 19.01.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	
5)	Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (37-03/26 din 11.01.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri	
6)	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (nr. 15-53 din 09.01.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	
7)	Banca Națională a Moldovei (nr. 31-002/4/218 12.01.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	

8)	Biroul Național de Statistică (nr. 08-5/1 din 11.01.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	
9)	Agencia Națională pentru ocuparea Forței de Muncă (02-21 din 21.11.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	
10)	Casa Națională de Asigurări Sociale (nr. 315 din 11.01.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	
11)	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (nr. 21/1-403 din 24.01.2024)	Lipsa obiecțiilor asupra proiectului definitivat.	
12)	Consiliul pentru egalitate (nr.04/80 din 12.01.2024)	Lipsa de propuneri sau obiecții.	
13)	Ministerul Finanțelor (nr. 07/2- 17/206 din 12.01.2024)	Lipsa de propuneri și obiecții. Răspunsul MF include și poziția Serviciului Fiscal de Stat expusă în demersul (nr. 26-12/2-10-3863 12.01.2024).	
14)	Ministerul Mediului (13-05/172-24.01.2024)	Lipsă de propuneri și obiecții	
15)	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (04-17/38 din 16.01.2023)	Cu referire la art. III, pct. 6 din proiectul de lege, prin care se propune completarea Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați cu articolul 20 ¹ CNSM invocă că propunerea respectivă impune organizațiilor sindicale cerința/obligația legală, de a desemna, în cadrul organizațiilor sindicale din unități, reprezentanți cu atribuții pentru asigurarea respectării egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați la locul de muncă. CNSM consideră că prin această prevedere se limitează în mod direct autonomia și libertatea	Se acceptă Propunerile pentru art. 20 ¹ au fost excluse.

		<p>organizațiilor sindicale care, potrivit art. 5 din Legea sindicatelor nr. 1129/2000, acestea „sunt independente față de autoritățile publice de toate nivelurile, față de partidele politice, de asociațiile obștești, față de patroni și asociațiile acestora, nu sunt supuse controlului lor și nu li se subordonează”. Este interzis orice amestec de natură să limiteze drepturile sindicatelor sau să împiedice realizarea acestora.</p> <p>Totodată, potrivit alin. (1) al art. 9 din Legea sindicatelor nr. 1129/2000, sindicatul este în drept de sine stătător să-și elaboreze și să-și aprobe statutul și regulamentele administrative, să-și stabilească structura și să-și aleagă independent reprezentanții, să-și formeze aparatul, să-și desfășoare activitatea și să-și formuleze programul de acțiuni. Autorităților publice le este interzisă orice intervenție de natură să limiteze ori să întrerupă exercitarea drepturilor prevăzute la alin.(1) al articolului menționat.</p> <p>Mai mult, sindicatele, potrivit art. 17 din Legea nr. 1129/2000, cu modificările recente, sunt în drept să apere interesele membrilor de sindicat în problemele ce țin de protecția muncii, de discriminare și hărțuire sexuală la locul de muncă, de acordarea înlesnirilor, compensațiilor și altor garanții sociale în legătură cu influența asupra celor ce muncesc a factorilor de producție și ecologici nocivi.</p> <p>Prin urmare, rămâne la discreția organizațiilor sindicale asigurarea respectării egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați la locul de muncă. Or, aceasta, deseori, necesită expertiză specializată (cunoașterea politicilor și practicilor specifice legate de egalitatea de șanse, precum și capacitatea de a monitoriza și evalua implementarea acestuia) ce nu intră în competențele organizațiilor sindicale, motiv pentru care nu susținem completarea Legii nr. 5/2006 cu art. 20¹.</p>	
16)	<p>Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova (nr. 5/1-21 din 17.01.2024)</p>	<p>În art. III din proiect, pct.7, la propunerea de completare a Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, cu art. 20² Reglementări speciale pentru sectorul privat, a fost propusă următoarea redacție a alin. (2), după cum urmează: „(2) Unitatea gender din cadrul societății comerciale, cooperativei, organizației necomerciale, în cazul în care a fost desemnată, deține următoarele atribuții.....”/</p>	<p>Se acceptă Alineatul a fost reformulat, inclusiv sub prisma propunerilor MAIA.</p>

17)	Ministerul Sănătății (11/294 din 23.01.2024)	Ministerul Sănătății a comunicat susținerea proiectului cu condiția ca în alineatul (2), în noțiunea nou propusă la Legea nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, de înlocuit cuvântul "sex" cu cuvintele "gen/gender" și examinarea proiectului de lege prin prisma noțiunii și conceptului de "gen/gender", pentru conformitate.	Se acceptă parțial Genul se referă la diferențele dintre femei și bărbați determinate social și cultural, care sunt învățate și care se schimbă în timp. Aceste diferențe constituie răspunsuri ale influențelor sociale și culturale bazate pe sex. Genul este un instrument conceptual cu ajutorul căruia sunt analizate rolurile, responsabilitățile, constrângerile, șansele și nevoile bărbaților și femeilor în orice context. Termenul de "gen" nu poate să îl înlocuiască pe cel de "sex" care se referă doar la diferențele biologice dintre femei și bărbați. Caracteristicile care țin de sex sunt universale și de neschimbat. Cu toate acestea și reieșind din argumentarea Companiei Naționale de Asigurări în medicină, este oportun ca să fie excluse propunerile pentru Legea 263/2005, mai cu seamă că principiul non-discriminării ocupă locul central în teoria și practica drepturilor omului. În art.7 al Declarației Drepturilor Omului se proclamă: „Toți oamenii sunt egali în fața legii și au, fără nici o deosebire, dreptul la o egală protecție a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar viola prezenta declarație și împotriva oricărei provocări la o asemenea discriminare”. În art. 14 din Convenția europeană a Drepturilor Omului este prevăzut că
-----	--	---	--

			exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.
18)	Compania Națională de Asigurări în Medicină (Nr. 01-02/410 din 24.01.2024)	Entitatea a reiterat lipsa obiecțiilor pe marginea proiectului. Totodată, cu titlu de recomandare în ceea ce ține de modificările propuse la Legea nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, la definitivarea proiectului urmează să se țină cont de faptul că, discriminarea nu poate fi limitată pe bază de sex, or, Convenția Europeană a Drepturilor Omului consacră principiul egalității de tratament în exercitarea drepturilor, în cazul dat la servicii medicale și tratament. Astfel, se propune a se vedea oportunitatea menținerii redacției propuse prin proiect ori se va indica că, în sensul prezentei legi prin discriminare se înțelege distincția care se face între persoanele aflate în situații similare pe bază de sex, rasă, vârstă, apartenență etnică, origina națională sau socială, religie, opțiuni politice, etc.	Se acceptă. Propunerea a fost exclusă.
19)	Comisia Națională a Pieții Financiare (nr. 06-4/104 din 16.01.2024)	Comisia Națională a Pieței Financiare a comunicat repetat lipsa de obiecții și propuneri. Totodată, a atras atenția asupra faptului că noțiunea de „discriminare față de femei” introdusă prin art. III pct. 2 din proiectul Legii, la articolul 2 din Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, nu se utilizează în textul respectivei Legi, inclusiv în textul amendamentelor propuse. Or, nu este justificată definirea noțiunilor decât în cazul necesității de a clarifica un termen utilizat în textul actului normativ.	Se acceptă Noțiunea a fost exclusă
20)	Avocatul Poporului (nr.04-3/3-136 din 16.01.2024)	Avocatul Poporului susține inițiativa de transpunere în totalitate a prevederilor Directivei 2004/113/UE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii, furnizarea de bunuri și servicii în legislația Republicii Moldova ceea ce va contribui la ajustarea cadrului normativ național din	Se acceptă Propunerea a fost exclusă din proiect, fiind păstrată în proiectul cu număr unic 1165/MMPS/2023.

		<p>perspectiva asigurării egalității de tratament după criteriul de sex.</p> <p>In același timp, comunicăm că Avocatul Poporului a primit spre avizare proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (număr unic 1165/MMPS/2023), unde este atestată modificarea la art. 21² din Legea nr. 5/2006, ceea ce prezintă o similitudine cu prezentul proiect. În acest context a fost propusă coordonarea și unificarea modificărilor inițiate în proiectele de lege cu referire la art. 21² din Legea nr. 5/2006.</p> <p>Proiectul dat coincide cu principiile promovate de Oficiul Avocatului Poporului, respectiv au fost comunicate lipsa altor obiecții din perspectiva respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.</p>	
21)	<p>Ministerul Agriculturii Și Industriei Alimentare (nr. 2024 PLP-172 din 22.01.2024)</p>	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a intervenit cu recomandări la articolul 20², alin. (1), motivînd că „Societățile comerciale” nu cuprind toate formele de organizare a activității de antreprenariat, cum ar fi de exemplu „întreprinderea individuală” și „întreprinderea de stat”, care nu sunt societăți comerciale. A se vedea în acest prevederile articolului 13 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi. Astfel, avînd în vedere articolul 173 din Codul civil care face distincție dintre persoanele juridice de drept public și cele de drept privat și articolul 175 alineatul (2) din același Cod potrivit căruia „Persoanele juridice de drept privat pot avea scop lucrativ (comercial) și scop nelucrativ (necomercial)”. În acest context au propus substituirea textului „Societățile comerciale, cooperativele și organizațiile necomerciale” cu textul „Persoanele juridice de drept privat” prin aceasta asigurîndu-se unitatea terminologică cu legislația națională.</p>	Se acceptă
22)	<p>Cancelaria de Stat (nr. 22-69-233 din 10.01.2024)</p>	<p>lipsă de propuneri și obiecții, datorită faptului că modificarea propusă la etapa primei avizări, și anume a art.29 alin. (1) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nu mai este oportună.</p>	Se acceptă
23)	<p>Cancelaria de Stat Centrul de Armonizare (nr.31/02-69-253 din 11.01.2024)</p>	<p>Centrul de armonizare a legislației propune ca clauza de armonizare a proiectului național să fie modificată și expusă în următoarea redacție: ”Prezenta Lege transpune parțial (transpune art. 2 (a) și (b), art. 4 (a), art. 6 și art. 11) Directiva 2004/113/CE a</p>	Se acceptă

		<p>Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373 din 21 decembrie 2004”.</p> <p>De asemenea, cu referire la art.III, pct. 1 din proiect, care modifică clauza de armonizare existentă a Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, clauza de armonizare se va expune în următoarele redacție: ”Prezenta lege transpune Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373 din 21 decembrie 2004 și transpune parțial Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați 1 și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă (reformă), CELEX: 32006L0054, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 204 din 26 iulie 2007.”</p>	
24)	<p>Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al Universității de Stat din Moldova (nr. 56/04 din 23.01.2024)</p>	<p>Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al studiind conținutul proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii), tabelul de concordanță, sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) după prima avizare, precum și Nota informativă la proiectul de lege vizat, prin prisma legalității și constituționalității constată că argumentările invocate în acestea sunt absolut întemeiate și perinente.</p> <p>Mai mult, cercetătorii științifici ai ICJPS al USM au studiat în mare parte legislația UE, dar și cea comparativă pertinentă a statelor cu o democrație avansată, precum și a statelor învecinate și constată că Proiectul în cauză este în deplină concordanță cu Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii, și furnizarea de bunuri și servicii (Directiva 2004/113CE) și, asigură întocmai armonizarea cadrului legislativ național la legislația Europeană.</p>	<p>Se acceptă</p>

25)	<p>Centru Parteneriat de Dezvoltare (CPD)</p>	<p>Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare susține parțial modificările propuse și a înaintat o serie de constatări și recomandări care au drept scop îmbunătățirea proiectului de lege sus menționat. CPD consideră că este necesar să existe o abordare juridică unică pentru ca toate actele normative să reflecte principiul fundamental al egalității în drepturi pentru toți cetățenii, indiferent de sex, și să nu tolereze nici o formă de discriminare, fie ea bazată pe sex sau alte criterii protejate. Legislația națională actuală este mai progresistă și asigură o protecție comprehensivă. Directiva 2004/113/CE a fost adoptată acum 20 ani, într-o perioadă când spațiul european se confruntă cu un proces de evoluție și consolidare în ceea ce privește organismele antidiscriminare și legislația relevantă, fiind inovativă la acel moment. Pe parcursul a 20 ani au fost adoptate o serie de alte acte internaționale în domeniul discriminării, la care s-a aliniat legislația Republicii Moldova, fiind asigurat un cadru legal corespunzător standardelor și integrate un șir de prevederi mai favorabile și extinse celor prevăzute în Directiva 2004/113/CE. Proiectul de lege propus spre consultare prevede aprobarea mai multor noțiuni și prevederi care deja se regăsesc în alte acte normative. Definierea unor noțiuni sau reiterarea unor prevederi deja reglementate de alte acte normative pot crea confuzie în rândul profesioniștilor din domeniul dreptului și genera dificultăți în procesul de aplicare, lăsând spațiu de interpretare diferită. Totodată, proiectul de lege include propuneri care introduc mecanisme de reglementare a unor aspecte specifice, care cad sub incidența unor acte normative deja existente. De exemplu, în legislația națională, prevederile referitoare la egalitate și nediscriminare sunt formulate în mod cuprinzător și se aplică fără a face distincții între diferite categorii de discriminare. Astfel, în opinia CDF, legiferarea anumitor particularități ale discriminării pe criteriul de sex nu necesită la moment o abordare mai extinsă sau separată, deoarece această formă este deja acoperită de prevederile generale naționale din domeniu, care interzic orice formă de discriminare. Introducerea unor prevederi noi, cu precădere noțiuni, ar trebui să fie efectuată cu o mare atenție pentru a nu intra în contradicție sau a dubla inutil prevederile existente. Acest lucru necesită o analiză detaliată a textului actual al Legii nr. 121/2012 și Legii nr. 5/2006, pentru a identifica domeniile în care noile prevederi propuse în proiectul de lege sus menționat ar putea aduce plus valoare sau mai multă claritate și unde ar putea fi redundante sau contraproductive. În acest sens, recomandăm ca integrarea mai multor noțiuni în</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>1) Considerăm necesară păstrarea propunerilor de modificare a Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorului din considerentele că Directiva 2004/113/CE impune statelor membre să asigure că nu există nicio discriminare directă sau indirectă bazată pe sex în accesul și furnizarea bunurilor și serviciilor. Astfel discriminarea în accesul la bunuri și servicii este o încălcare a drepturilor fundamentale ale consumatorilor, iar introducerea unei prevederi explicite în lege va oferi o protecție juridică clară și va garanta egalitatea de tratament pentru toți consumatorii, indiferent de gen. Aceasta va contribui la crearea unui mediu de consum echitabil și just. În plus, acesta considerăm că va contribui la creșterea încrederii consumatorilor în piața de bunuri și servicii, aceștia se vor simți mai siguri și mai protejați. Acesta va fi un mesaj puternic societății despre angajamentul statului față de egalitatea de șanse și tratament, ceea ce va contribui la schimbarea mentalităților și practicilor discriminatorii, promovând o societate mai inclusivă. Totodată, o prevedere explicită privind protecția împotriva discriminării va clarifica și consolida cadrul legal existent, oferind orientări clare atât pentru consumatori, cât și pentru furnizorii de bunuri și servicii. Aceasta va facilita aplicarea și respectarea</p>
-----	--	---	--

	<p>proiectul de lege propus să fie efectuată cu maximă exigență pentru a evita confuzia juridică și pentru a asigura o aplicare eficientă. Deși alinierea la standardele UE este un obiectiv strategic, trebuie să se țină cont de faptul că standardele internaționale inserate în astfel de documente nu sunt întotdeauna direct aplicabile sau relevante pentru contextul specific al unei țări care nu este membră UE, precum Republica Moldova. Directiva 2004/113 CE a fost anterior transpusă parțial în Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, în conformitate cu art. 24/1, articol care potrivit proiectului propus urmează a fi exclus, deoarece în preambulul legii urmează a fi inclusă sintagma potrivit căreia Directiva se transpune total. Referitor la această transpunere totală, ținem să reamintim că Directiva respectivă presupune clauza minimă de armonizare. Potrivit art. 7 al acestui document, statele membre pot adopta sau menține dispoziții mai favorabile pentru protecția principiului egalității de tratament între femei și bărbați decât cele prevăzute de Directivă, iar punerea în aplicare a acesteia nu poate în nici un caz să constituie un motiv pentru reducerea nivelului de protecție împotriva discriminării, deja acordat de statele membre în domeniile reglementate de Directivă. În acest sens, considerăm că Legea nr. 121/2012 și Legea nr. 5/2006 oferă un cadru legislativ bine stabilit pentru prevenirea și combaterea discriminării pe multiple criterii, inclusiv pe cel de sex. În ceea ce privește Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă, care la fel urmează a fi inclusă în textul preambulului Legii nr. 5/2006, menționăm că proiectul nu face o distincție între normele propuse modificării pentru una sau cealaltă directivă. Totodată, este recomandat ca autorul să indice care norme din Directiva dată vor fi obiectul transpunerii totale.</p> <p>Proiectul de lege propus trebuie să aducă valoare adăugată și îmbunătățiri clare ale cadrului legal, precum și să asigure conformitatea cu Directiva 2004/113/CE. Considerăm că sunt necesare schimbări care ar contribui la crearea unui mediu legal mai propice pentru protecția drepturilor femeilor și bărbaților și ar reflecta angajamentul țării față de standardele europene și internaționale în domeniul asigurării egalității de șanse. Proiectul de aliniere la Directiva 2004/113 trebuie să conțină modificări care ar veni să completeze lacunele în legislație și să aducă îmbunătățiri</p>	<p>legii, reducând astfel incidența cazurilor de discriminare.</p> <p>2) Propunerea privind excluderea modificărilor privind Legea nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului a fost acceptată.</p> <p>3) În corespundere cu argumentările incluse în tabelul de concordanță, Directiva, inclusiv prin modificările propse va fi transpusă total în legislația națională.</p> <p>4) Definiția ”discriminarea față de femei” a fost exclusă.</p> <p>5) Prevederea privind propunerea de completare a art. 12¹ cu un nou alineat considerăm că clarifică responsabilitățile furnizorilor de bunuri și servicii, specificând că libertatea lor de a alege cocontractanții nu trebuie să se bazeze pe sex. Acest lucru va ajuta la prevenirea practicilor discriminatorii și va asigura că furnizorii își desfășoară activitatea în conformitate cu principiile egalității și nediscriminării, aceasta fiind în contextul implementării art. 3 al Directivei.</p> <p>6) În conținutul Legii nr. 5/2006, prin proiectul înaintat, cuvintele <i>acțiuni afirmative</i> au fost substituite cu <i>măsuri pozitive</i>.</p> <p>7) Propunerile privind modificarea articolului 19 al Legii nr. 5/2006 care se referea la responsabilitățile unor entități din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, a fost exclus din proiect.</p> <p>8) Propunerea privind modificarea conținutului lit. a¹) din</p>
--	--	---

	<p>semnificative mecanismului de protecție împotriva discriminării de gen și asigurării egalității de șanse. Proiectul urmează în special să alinieze legislația la art.5, art.8 și art.14 din Directivă, care se referă la egalitatea de șanse în domeniul asigurărilor, accesul la mecanisme de protecție și eficiența acestora, precum și asigurarea unui sistem de sancționare a încălcărilor legislației.</p> <p>Este necesară îmbunătățirea accesului la asistență juridică. Această propunere este aliniată cu Articolul 8 al Directivei 2004/113/CE, care subliniază necesitatea asigurării unui acces nediscriminatoriu la bunuri și servicii, inclusiv la serviciile juridice. Revizuirea legislației pentru a include asistență juridică gratuită pentru victimele discriminării ar îmbunătăți accesul la justiție și ar asigura că victimele discriminării pe baza de sex pot accesa eficient mecanismele legale pentru protecția drepturilor lor.</p> <p>Creșterea eficienței mecanismelor de aplicare a legii este crucială, fapt ce va încuraja victimele să întreprindă acțiuni în apărarea împotriva discriminării și va descuraja făptuitorii. În acest scop este necesară extinderea mandatului Consiliului pentru Egalitate, propunere ce se aliniază atât la Articolul 8, cât și la Articolul 14 al Directivei. Articolul 8 se referă la accesul la bunuri și servicii, în timp ce Articolul 14 prevede stabilirea de sancțiuni efective, proporționale și disuasive în cazul încălcării legislației antidiscriminare.</p> <p>Consolidarea autorității Consiliului pentru Egalitate în investigarea și sancționarea cazurilor de discriminare sprijină atât promovarea accesului egal, cât și aplicarea eficientă a sancțiunilor în cazurile de discriminare.</p> <p>Este necesară examinarea constituționalității legislației. Propunerea de a acorda Consiliului pentru Egalitate competența de a sesiza Curtea Constituțională este în concordanță cu Articolul 12 al Directivei 2004/113/CE.</p> <p>Acest articol prevede că statele membre trebuie să desemneze unul sau mai multe organisme pentru promovarea, analiza, monitorizarea și susținerea egalității de tratament. Prin acordarea acestei competențe, Consiliul va putea asigura că legislația națională respectă principiile egalității și nediscriminării stipulate în Directiva UE.</p> <p>Este indicată elaborarea și aprobarea de către Guvern a Regulamentului-tip de prevenire și combatere a discriminării, hărțuirii și victimizării, precum a fost discutat în cadrul ședințelor Parlamentului în procesul de definitivare a proiectului 124/2022.</p>	<p>alin. (1) al art. 20 din Legea nr. 5/2006 a fost acceptată.</p> <p>9) Modificările privind atribuții unităților gender au fost excluse și păstrate la altă inițiativă legislativă a ministerului (NU 1165/MMPS/2023).</p> <p>10) Propunerea privind modificarea Legii nr. 1129/2000 a fost exclusă. Aceasta va fi relansată în contextul asigurării transpunerii totale a Directivei 2006/54/CE privind egalitatea de șanse și tratament egal între femei și bărbați în chestiuni legate de ocuparea forței de muncă și muncă.</p> <p>11) Referitor la includerea reglementărilor speciale pentru persoanelor juridice de drept privat, considerăm ca acestea să fie păstrate, iar în continuare să fie fortificat segmentul unităților gender. Introducerea unității gender cu atribuții specifice în domeniul egalității de șanse și de tratament în cadrul persoanelor juridice de drept privat va duce la asigurarea că beneficiarii de bunuri și servicii nu sunt discriminați pe baza sexului, promovând un tratament egal și echitabil. Unitatea gender va avea atribuții clare de prevenire a eventualelor situații de discriminare, protejând astfel drepturile fundamentale ale consumatorilor. Înființarea unității gender în cadrul persoanelor juridice de drept privat va contribui la implementarea efectivă a politicilor de egalitate de șanse și de tratament între femei și bărbați.</p>
--	---	---

		<p>Elaborarea și aprobarea Regulamentului de prevenire și combatere a discriminării, hărțuirii și victimizării de către Guvernul Republicii Moldova va reprezenta un pas semnificativ spre alinierea la Directiva 2004/113/CE. Acest document va clarifica procedurile și responsabilitățile, consolidând cadrul legal existent și asigurând aplicarea coerentă și eficientă a legilor antidiscriminare. Prin stabilirea unor linii directoare clare și uniforme, regulamentul va sprijini combaterea discriminării și promovarea egalității de tratament, asigurând astfel un nivel mai înalt de protecție și suport pentru toate categoriile afectate de discriminare.</p>	<p>Aceasta va asigura că măsurile pentru prevenirea și combaterea discriminării sunt bine fundamentate și aplicate, promovând o cultură organizațională inclusivă și echitabilă. Unitatea gender va contribui la crearea unui mediu de lucru și de consum mai echitabil și mai sigur. Aceasta va avea un impact pozitiv atât asupra angajaților, care vor beneficia de oportunități egale de dezvoltare profesională și remunerare, cât și asupra consumatorilor, care vor avea acces la bunuri și servicii fără a fi discriminați. Prevedera propusă de asemenea considerăm că aduce clarificare în raport cu clienții unităților economice în ceea ce privește asigurarea egalității de șanse și de tratament, prevenirea discriminării și promovarea egalității în accesul la bunuri și servicii. Prin promovarea egalității de șanse și de tratament. Persoanele juridice de drept privat vor fi responsabilizate în ceea ce privește promovarea egalității de șanse și de tratament și vor trebui să implementeze măsuri concrete pentru prevenirea și combaterea discriminării. Companiile care promovează egalitatea de șanse și de tratament și combat discriminarea vor fi percepute pozitiv de către consumatori și partenerii de afaceri. Aceasta poate duce la creșterea competitivității pe piață și la consolidarea reputației</p>
--	--	--	--

			<p>companiei, atrăgând astfel mai mulți clienți și parteneri.</p> <p>12) Propunerile privind competențele Consiliului de egalitate (modificările Codului Contravențional, legii 121/2012, Legii nr. 298/2012 și Legii nr. 317/1994) nu au fost acceptate considerînd că acestea exced prevederile Directivei 113, referindu-se la toate situațiile de discriminare.</p> <p>13) Cu referire la neacceptarea propunerii de modificare a Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat în vederea includerii dreptului presupuselor victime pe cazurile de discriminare la asistență juridică gratuită se aduce argumentarea prezentată de Ministerul Justiției în cadrul corespondenței între instituționale.</p> <p>14) Propunerea CPD privind modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale este relevantă în contextul procesului de transpunere a Directivei 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, dar și a Directivei din 19 decembrie 1978 privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale (79/7/CEE).</p>
--	--	--	--

26)	Ministerul Justiției (nr. 04/2-1146 din 07.02.2024)	<p>Propunerile și observațiile formulate de către Ministerul Justiției în cadrul procedurii de expertiză juridică au fost luate în considerare. Totodată, au fost expuse următoarele obiecții ce țin de normele de tehnică legislativă.</p> <p>Dispoziția din proiectul hotărârii se va ajusta în partea ce ține de denumirea legii ce se aprobă, deoarece nu reflectă corect denumirea proiectului de lege.</p>	Se acceptă
		<p>Cu referire la clauza de armonizare recomandăm de a reformula gradul de transpunere a Directivei 2004/113, or, din conținutul proiectului rezultă transpunerea parțială a Directivei în actul normativ de modificare.</p>	Se acceptă Clauza a fost reformulată în vederea indicării la o transpunere totală a Directivei.
		<p>La Art. II (Legea nr.263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului) completările propuse de autor la art. 1 conțin o noțiune care nu se regăsește în textul actului normativ supus amendării. În context a fost semnalat că, potrivit cerințelor de calitate a actului normativ, explicarea și definirea unor noțiuni pe care le instituie se va face în sensul operării cu acestea în actul normativ respectiv. Mai mult, definirea discriminării nu poate fi exhaustivă, deoarece este interzisă discriminarea pe orice criteriu. Prin urmare, norma propusă de autor necesită a fi reconsiderată astfel încât soluția legislativă propusă să fie integrată armonios în actul normativ supus amendării, fără a fi necesară definirea acesteia. Observația în cauză este valabilă și pentru Art. III.</p>	Se acceptă Noțiunea de ”discriminare față de feme” propusă în Legea nr.5/2006 a fost exclusă.
		<p>Pentru exprimarea normativă a intenției de modificare a actului normativ se nominalizează expres textul vizat, cu toate elementele de identificare necesare, iar dispoziția propriu-zisă se formulează utilizându-se sintagma „se modifică după cum urmează:”, urmată de redarea modificărilor. În cazul expunerii în redacție nouă a conținutului unui element structural sau a unei părți a acestuia, sau în cazul operațiunii de completare cu o nouă dispoziție se va utiliza sintagma „va avea următorul cuprins:”, urmată de redarea noului text. Cuvintele „se înlocuiesc” și „se introduc” nu sunt caracteristice limbajului normativ și, prin urmare, acestea se vor substitui cu cuvintele „se substituie” și, respectiv, „se completează cu”. Pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi, se utilizează cuvintele „se abrogă” și nu</p>	Se acceptă

		„se exclude”. Sintagma „se exclude” se utilizează doar în cazul excluderii unor cuvinte, sintagme, propoziții.	
		La pct. 1 și Art. IV este eronat utilizat termenul „preambul”, or, preambulul și clauza de armonizare sunt elemente constitutive distincte ale actului normativ (a se vedea art. 41 din Legea nr. 100/2017). Totodată, la art. IV se va indica sursa publicării actului normativ ce se propune a fi completat.	Se acceptă
		Art. V alin. (1) este expus defectuos, deoarece nu conține o dată certă a intrării în vigoare a legii. Mai mult, intrarea în vigoare a legii la expirarea termenului de o lună reprezintă regula generală, motiv pentru care nu este necesar a o dubla în proiect.	Se acceptă Alin (1) din art. V, a fost exclus.
27)	Centrul Național Anticorupție (nr. 06/2/2162 din 12.02.2024)	<p>Concluzia expertizei:</p> <p>Proiectul de act normativ a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale în vederea modificării Legii nr. 105/2003, Legii nr. 263/2005, Legii nr. 5/2006 și Legii nr. 121/2012, având drept obiectiv ajustarea prevederilor legale la dispozițiile Directivei 2004/113/UE de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.</p> <p>Suplimentar, prin proiect se extind competențele autorităților /instituțiilor publice din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, organizațiilor sindicale și persoanelor juridice de drept privat de a contribui la asigurarea tratamentului egal între femei și bărbați.</p> <p>În procesul de promovare a proiectului de decizie rigorile de asigurare a transparenței decizionale au fost respectate parțial de autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, însă cu stabilirea unui termen limită insuficient pentru recepționarea recomandărilor, contrar prevederilor art.12 alin. (2) din Legea nr.239/2008.</p> <p>Prevederile proiectului sunt conforme interesului public, nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului și nu conțin factori de risc capabili să genereze apariția riscurilor de corupție.</p>	Deși termenul limită de prezentare a avizelor a fost restrâns, autorul a asigurat recepționarea avizelor tuturor entităților consultate și peste termenul limită. Opiniile acestora au fost analizate în proces și sunt reflectate în tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor.